

משתגעין ומתלהטין בתורת האור החיים הקדוש

פרשת אמור

פנינים מיוחדים מפרשנים
ומתורגמנים על פי דברי רבינו

פניני חיים

מוסר חיים לקח מהפרשה במשנת רבינו

רבינו שמואל ראש - לזכות ידידנו הרה"ח רבי יהודה בן שרה מרים הי"ו וזו"ע

על מי יש לדחם

ויצא בן אשה ישראלית והוא בן איש מצרי בתוך בני ישראל, וינצו במחנה בן הישראלית ואיש הישראלי. ויקב בן האשה הישראלית את השם ויקלל ויביאו אתו אל משה, וישם אמו שלמית בת דברי למטה דן.

ואיש הישראלי. טעם שלא הזכיר שמו, אולי שלא רצה להזכירו, משום שעל ידו היה הדבר שנקב בן הישראלית את השם, ומגלגלין וכו', ואין הקדוש ברוך הוא חפץ לגנות אדם, ומה גם בתורה שנגשאר הרשעים לעולם ועד (כד יא).

רבינו מבאר הטעם, מדוע לא הזכיר הכתוב בפירוש את שמו, מכיון שהוא גרם לכך שבן הישראלית יקלל, וחז"ל אמרו כלל 'מגלגלין חובה על ידי חייב'. על כן, היות ואין הקדוש ברוך הוא חפץ לגנות אדם, ובפרט בתורה שבה הרושם נשאר לנצחיות, לא נזכר שמו בפירוש.

ובפרשת פנחס מדייק רבינו, מדוע רק שם הזכירה התורה לשמו של הנשיא, ואילו בפרשת בלק כשהתורה מספרת את החטא עצמו, לא נאמר שמו של זמרי. ומתרחץ רבינו, לפי שאין הקדוש ברוך הוא רוצה לזלזל אפילו ברשעים הפחותים ביותר, ולכן לא רצה לכתוב את שמו ללא מטרה.

לעומת זאת, בפרשת פנחס, כשאומרת התורה שכרו של פנחס, נזכר שמו, במטרה לשבח את פנחס ולהגדיל את שכרו. שזהו עיקר השכר שקיבל, על קידוש שם ה', שפגע בנשיא ישראל בכבודו ובעצמו לשם שמים.

ומוסיף רבינו, שמאותה סיבה לא מפורש בתורה מי הוא זה שהיה 'מקושש עצים במדבר', כי אין הקב"ה רוצה לזלזל אפילו ברשעים.

ברם, לאור כל זאת, שואל רבינו הקדוש, מה נשתנה האמא לגנאי יותר מהבן עצמו, בכך ששמה כן מוזכר בחטא זה.

ומתרחץ רבינו, וזה לשון קדשו: כי נכמרו רחמיה על בנה, וכתוב "ורחמי רשעים אכזרי", לזה גילה אותה הכתוב, כי זאת האשה וזה בנה.

כלומר: כי כל מה שהוא הגיע למצב כזה, הוא רק על ידי הרחמנות של אמו עליו. וכבר אמר שלמה המלך "חושף שבתו שונא בן", שמי שאינו מכה את בנו לצורך חינוך, אינו 'אוהב' את בנו, אלא 'שונא' אותו.

והרי לפנינו, פירוש מחודש של רבינו על הפסוק במשלי 'ורחמי רשעים אכזרי', שמי שמרחם על הרשעים, אינו בגדר 'רחמן', אלא אכזרי [ואילו הפירוש הפשוט הוא, שמי שהוא רשע ונראה כמי שבא לרחם על הבריות, אין זה אלא אכזריות].

ובפרשת עקב מפרש רבינו הפסוק: "ואכלת את כל העמים אשר ה' אלקיך נתן לך לא תחוס עינך עליהם". שאסור לחוס ולרחם על הרשעים, כי ייצא מזה רק אכזריות על עצמם.

וזה לשון קדשו: ואומרו "לא תחוס עינך" וגו', על דרך אומרו "ורחמי רשעים אכזרי", פירוש, אין זו ממדות הטובות אלא מדה רעה, ולזה מזהיר נגדיות מדה טובה, כי במה שלפנינו אינה אלא רעה.

אמר אל הכהנים בני אהרן ואמר אלם לנפש לא יטמא בעמיו (כא א).

בביאור כפל הלשונות "אמור", "ואמרת". יש לומר, שהרי יש כאן שתי אזהרות, אחת לכהנים שלא יטמאו עצמם, והשניה לבני ישראל שלא יטמאו הכהנים. ולכך כתיב ואמרת "אליהם", ולא ואמרת 'להם' - כיון שהציווי השני הוא לישראל, שהם לא יטמאו כהנים.

אמר אלם לדרתיכם כל איש (כב ג).

הטעם שלא נאמר כאן כמו בכל התורה כולה 'דבר אל בני ישראל', אלא נאמר "אליהם". יש לפרש, לפי המדרש, משל למי שהיה לו בן חביב, ותמיד זכרונו בפיו, וכשאומר לו לאכול ולשתות אומר לו בלשון חיבה, אכל בני שתה בני, גם הקב"ה כן, שכלל ישראל בניו החביבים, תמיד זכרונו בפיו יתברך שמו.

פסח לה' (כג ה).

יש לדייק בשינוי, שבכל המועדות לא נאמר "לה'", ורק בפסח כתיב "פסח לה'". והטעם הוא, כיון שבפסח הראשון שהיה במצרים היה לו ריח גן עדן וגם הועיל להם להצילם מהמשחית, וממילא בני ישראל עשו אז קרבן הפסח גם משום סיבות אלו. לפיכך, הצריכה התורה לומר, שפסח דורות יעשוהו בלתי לשם ה'.

ויקחו אליהם שמן וזית וזך פתית לפאור להעלות נר תמיד (כד ב).

הטעם שסידר הדלקת המנורה וסידור השולחן אחרי פרשת המועדות, להורות, שכל השביעין קדושים: פסח, סוכות ונטילת לולב - שבעת ימים הם, ראש השנה ויום הכיפורים - בחודש השביעי הם, ומצוות המנורה - ז' נרות, ושש המערכות שעל השולחן עם השולחן - שבעה הם, ומצוות העומר - ז' שבועות, ומצוות שבת הוא יום השביעי, ולכך כלל כל המצוות בפרשה זו, כי סודם ועיקרם אחד.

משפט אחד יהיה לכם פגור פאורח יהיה (כד כב).

לא אמרה תורה 'הגר כאזרח', שאז משמע שהגר במדרגה פחותה מהאזרח, אלא נאמר "כגר כאזרח". ללמד, ששניהם שקולים בכל משפטי התורה, ואין הגר נחשב בדרגה פחותה כל שהיא משאר כל אזרח מישראל.

נסמכה מצות שבת למועדות להורות שכוחו של בית דין לקבוע

זמני הימים טובים הוא רק על ידי שהם שומרים את השבת

מועדי ה' וגו'. כי עקר המועדות תלוי בפזמנים אשר יקראו אתם, וקש הכתוב שישטעו לומר שכלל זה גם כן קדש יום השבת אם יספיקו לדחותו מימיו ליום אחר יתקדש על פיהם, לזה חזר ופרש "אלה הם מועדי ששת ימים" וגו', פרוש, אלה שהם שבתות הם "מועדי", מועדים שקבע הבורא ואינם בגדר השתנות. ויחזר לומר "אלה מועדי ה' מקראי קדש" אשר הרשיתי אתכם שתקראו אתם אתם, בחדש הראשון וגו' פסח שבועות ראש השנה יום פפור סכות אלו אין קדשתם אלא על פי ישראלי.

הגאון בעל קיצוש"ע בספרו 'אפריון' כתב בשם המאור הגדול מוה"ר צבי הירש פרידמאן אב"ד דק"ק ליסקא, לבאר באופן נוסף, והקדים דברי רבינו האוה"ח הק' הידועים (בפר' בראשית ובפר' כי תשא וגם בפרשתנו רמזו רבינו כן עה"פ וספרתם לכם), שכתב שהקב"ה ברא את העולם ונתן לו כוח קיום רק לששת ימים, ובכל שבת ע"י ישראל שומרים את השבת הם נותנים בו כח קיום לעוד ששת ימים, וכן בכל שבת ושבת מתחדשת הבריאה לששת ימים נוספים.

ולפי"ז יש לומר, דהכח שיש לבי"ד לקדש החדשים ולקבוע זמני המועדות, הוא בא ע"י שמירת שבת, שעל ידי כך הם נעשים שותפים למעשה בראשית, וכמו שאמרו חז"ל, וממילא גם הם קובעים זמני החדשים והמועדים. ולכן אמרו חז"ל שאפי' בי"ד שוגגים או מזידים ג"כ מקודש, דכיון שכלל ישראל שותפין במעשה בראשית מסכימים למעלה לקביעותם.

ולכן אחרי שהתורה אומרת "אלה הם מועדי אשר תקראו אותם", ודרשו חז"ל מפסוק זה שבי"ד יכולים לקבוע חדשים, אומרת התורה מהיכן ניתן להם כח וזכות זה, אלא על ידי "כי ששת ימים תעשה מלאכה וימים השביעי שבת".

והוסיף על זה בספר 'אפריון', לפרש מה שמזמרים במוצש"ק בפיוט המבדיל: **יום פנה כצל תומר אקרא לא-ל עלי גומר**, דלכאורה קשה, דבירושלמי איתא על הפסוק (לא-ל גומר עלי"י) (תהלים נז ג), שהקב"ה קובע סדרי העולם עפ"י קידוש החדש של בי"ד למטה, ומדוע מזכירים זאת דוקא לגבי שבת קודש. ולפי המבואר מובן היטיב, דאחרי יום פנה כצל תומר - שעבר יום שבת קודש ושמו אותו כראוי, ע"כ כן יהיה לא-ל עלי גומר - היינו כוח קידוש החדשים וקביעת המועדים. **עכ"ד האפריון.**

כעין ביאור זה, מובא בשם החידושי הרי"ם (שיח שרפי קודש ח"א אות תט"ז, ובלקוטי יהודה בפרשתינו) שאמר, דכמו שמצינו בגמ' (זבחים פז, א; צו, ב) לגבי כלי שרת שהם היו קדושים מעצמם, וכתוב בהם (שמות ל כט) "כל הנוגע בהם יקדש", דכל מאכל הנוגע בהם מקבל קדושת הכלי שרת שמקדשם. כן הדבר הוא בכלל ישראל, **שהם נוגעים בקדושת השבת ומקיימים השבת, אז גם הם יכולים להמשיך ולקדש המועדות.** דקדושת יו"ט תלוי בבי"ד, ואילו קדושת שבת קבוע וקיימא, ואינה תלויה בישראל, אכן, **קדושת ישראל תלויה בקדושת השבת**, שאם יקיימו ישראל את השבת אז יכולים הם לקדש את המועדות, כי כבר נגועו הם בקדושת השבת להיות כמוהו, ומכאן זה יקדשו הם את המועדים.

ובזה מבאר החידושי הרי"ם מדוע מזכירים בכל יו"ט בחתימת הברכה "מקדש השבת וישראל והזמנים", ללמד בזה, שרק ע"י שהם מקדשים ושומרים את השבת, נמשך עליהם קדושה שיוכלו לקדש המועדים. **עכ"ד החידושי הרי"ם.**

ונראה להוסיף בס"ד, להבין בזה דברי חז"ל המובאים ברש"י מה ענין שבת אצל מועדות, ללמד שכל המחלל את המועדות, מעלין עליו כאלו חלל את השבתות, וכל המקיים את המועדות מעלין עליו כאילו קיים כל השבתות. יעו"ש. ולכאורה צריך ביאור מהו הקשר ביניהם. אמנם לפי דברי האפריון והחידושי הרי"ם מתבאר הדברים, כי כל כח קדושת המועדים תלוי ונמשכת מכח קדושת שבת, וכיון שמחלל את המועדות ומראה בכך שאינו מאמין בקדושת המועדים - הרי זו הוכחה שגם אינו מאמין בקדושת השבת. וכמו"כ להיפך, מי שמקיים את המועדות - שכל קדושתם נמשך מכח קדושת שבת וכנ"ל, הרי כאילו קיים את השבתות.

האם מגו ישדאל 'ספירת העומר' במדבר

ממחרת השבת מיום וגו'. פרוש, מעשיו קדם שתכנסו לארץ - "ממחרת השבת". וכנגד אחר ביאתם לארץ אמר "מיום הביאתכם" וגו'. ולזה הקדים "ממחרת השבת" להיותה מצוה שישנה אז, מה שאין כן "מיום הביאתכם" שהוא אחר ביאתם לארץ (כג טו).

רבינו מבאר מה שהכתוב הזכיר ב' עניינים, "מיום הביאתכם", ו"ממחרת השבת", שבא להורות על ב' זמנים שונים, "ממחרת השבת" מורה על זמן היותם במדבר קודם כניסתם לארץ, ו"ביום הביאתכם" מורה על הזמן שאחר ביאתם לארץ.

בספה"ק **מנחם ציון** (ריש פר' שמיני) כתב בזה: צריך ביאור, איך ספרו ספירת עומר במדבר, הלא לא יכלו לומר 'היום כך וכך לעומר' שהרי לא הקריבו העומר. ולדעתי נראה שבאמת ספרו, שכן משמע בזה"ק (ח"ג צז, ב) שהמצוה היתה מתחלת תיכף בעת צאתם ממצרים, ונראה שספרו ליציאת מצרים.

וראה בר"ן (על הרי"ף סוף פסחים) שכתב: ובהגדה גם כן אמרו, בשעה שאמר להם משה "תעבדון את האלוקים על ההר הזה", אמרו לו ישראל, משה רבינו אימתי עבודה זו, אמר להם, לסוף חמשים יום, והיו מונין כל אחד ואחד לעצמו. מכאן קבעו חכמים לספירת העומר, ע"כ. ומבואר, שישאל היו סופרים הימים ביציאתם ממצרים [אבל לא נתבאר שהיו מצווים על כך].

וביאר הר"ן את כוונתם, שהטעם שנוהגים לספור העומר גם בזמן הזה אע"פ שאין אנו מביאין קרבן ולא עומר, הוא שאנו **מחשבים נ' יום לשמחת התורה**, כמו שמנו ישראל ביציאתם ממצרים, והוא מבאר, שזה דרך מדרש הוא, אבל עיקרא דמילתא הוא שתיקנו כן חכמים 'זכר למקדש'.

שיטת רבינו דמצות 'ספירת העומר' בזמן הזה מתורה

והכלי חמדה (קונטרס ניצוצי אור אות ב') העיר ע"ד רבינו, דהנה דעת התוס' (מנחות סו, א) והרבה ראשונים דספירת העומר בזמן הזה הוא רק מדרבנן, כיון דאי אפשר להקריב העומר. אך לפי דברי רבינו דהיו מונים גם במדבר שלא הקריבו העומר, ומנו ממחרת השבת, א"כ בודאי גם בזה"ז הוא נוהג מה"ת, וכדעת הראשונים הסוברים כן.

וכן הבין בדעת רבינו **בתורת רפאל** (סי' ע"ו), שכתב לבאר שיטת הרמב"ם דספירת העומר מה"ת, דכן מוכח מהפסוק דנקט תרי מילי "מיום הביאתכם", "ממחרת השבת", והביא סימוכין לדבריו מדברי רבינו אלו, יעו"ש.

ובאמת כ"כ להדיא בספר **מאור החיים** (לתלמידו של רבינו) בשמו של רבינו, דלכך אמרה התורה שני הזמנים מיום הביאתכם וממחרת השבת, להורות דגם בזמן הגלות שלא יהיה ביהמ"ק, חייבים בספירת העומר מה"ת, כיון דאין ספירת העומר תלוי בהקרבת העומר.

והובא שם **שרבינו הקדוש פתח את דרשתו בחקירה זו**, האם בזה"ז הוא נוהג מה"ת. אלא שחזר רבינו והקשה, מדוע התורה מקדימה לכתוב את החיוב של זמן הזה, לפני החיוב של "מיום הביאתכם".

אכן, כאן באור החיים ביאר רבינו לפי דרכו, ש"ממחרת השבת", מורה על זמן היותם במדבר קודם כניסתם לארץ, שלפי"ז מובן בפשיטות למה הקדים "ממחרת השבת" כיון שזה כבר נהג אז, משא"כ "מיום הביאתכם" שהוא רק אחר ביאתם לארץ.

אולם, שם מובא שתי רי"ש שתי תירוצים:

א. לרמז שספירת העומר בזמן הזה **חשובה לפני הקב"ה כמו ספירת העומר בזמן שביהמ"ק קיים**, ואע"פ שאין אנו מקריבים את העומר. וזו כוונת הכתוב "וספרתם לכם ממחרת השבת", זה חשוב בעיני כמו "מיום הביאתכם".

ב. שהתורה מבטיחה לנו בזה, שאם אנו מקיימים המצוה הזאת בגלות, בזכות זה יקויים בנו "מיום הביאתכם את עומר התנופה" בבנין בית המקדש.

מאות מגידי שיעור והוגי תורת האור החיים הקדוש מעידים: ע"פ הספר 'כל הכתוב לחיים' הכולל אלפי ביאורים מגדולי הדורות על ספר 'אור החיים' הקדוש, מרגישים 'מתוקות ועריבות' בדברי האור החיים הקדוש, ומגלים צפונות ונפלאות בתורת הקדושה, עד בכדי ש'ישתגעו ויחללו את אחריה'.

להשיג בכל תחומי הספרים, או בקו 'המורשת' 0733-743.620

מתוקות ועריבות שוב התורה

תקופת איטליה

הגומל לחייבים טובות

לאיטליה הגיע רבנו בנתיבי ים, ואת מושבו קבע בעיר ליוורנו, שהתפתחה ושגשוגה היו קשורות לחשיבות מקומה לחופי הים התיכון. באותה תקופה, נחשבה ליוורנו כמטרופולין של סחר בינלאומי ונמלה היה שער הכניסה והיציאה המרכזי של איטליה הצפונית. גם מצב אחינו בני ישראל בעיר היה טוב, ועין השלטונות היה נוחה בגדילתה והתפתחותה של הקהילה היהודית, בה נקבעו יסודות איתנים של כמה קהילות שהגיעו ממדינות אחרות. בלטה בהן קהילת המגורשים שהגיעו מספרד, כמו גם קהילה גדולה שנוסדה על ידי פליטים שהגיעו מתוניס והתיישבו בליוורנו. פריחתה של ליוורנו נתנה אותותיה בקהילה היהודית, ורבים שנאחזו בה וראו ברכה במעשי ידיהם.

כאמצעי בטיחות, הנהיגו שלטונות איטליה, שכל הבא מחוץ לארץ ומבקש להיכנס לאחת הערים, חייב לשבת ימים אחדים בהסגר, כדי לוודא שהוא אינו נושא עמו מחלה כלשהי. כיון שרבים מן הנוסעים הגיעו מארצות מוכות מגפות - שבשנים ההן עשו שמות בארצות השכנות שמעבר לים - חששו שחולים יסתננו ויסכנו את שלום התושבים.

אף רבנו, ככל הנוסעים, הושם במחנה הסגר, ממנו יצא ביום טוב של חג השבועות ומיד השיג פעמיו לתפילה בבית הכנסת. תוארו הדברים בלשונו של רבי משה פראנקו ז"ל - תלמידו ואיש אמונו של רבנו בליוורנו - שאת הקדמה לספרו 'מאור החיים', בו קיבץ דרשות שרשם מפי רבנו, פתח ותיאר: "בהיות שבא במחננו קדוש, החכם השלם הרב הכולל כמוהו"ר חיים נ' עטר, עם ב' נשיו וב' תלמידים, שם הא' ר' דוד חסאן ושם השני ר' שם טוב גבאי, וביום טוב של חג השבועות שנת ה'תצ"ט ירדו מלאאריטו ובאו לבית הכנסת" - [לאזאריטו] הוא מחנה ההסגר, כפי שאנו מוצאים בכתבי הרב חיד"א צוק"ל (ראה ב'מעגל טוב', תיאור מסעו), ששהה ארבעים יום ב'לאזאריטו' בהגיעו לליוורנו בשנת תקל"ד, שם הכין לדפוס את ספרו 'שם הגדולים'.

הצדיק בעיר - הוא הודה, זיוה והדרה

בערגת נפשו הטהורה לארץ ישראל, ייעד רבנו את ליוורנו כתחנה קצרה, בה יעשה פרק זמן בלבד, על מנת להמשיך בדרכו לאלכסנדריה וממנה לנחלת אבות. נוכח ללמוד על כך מלשון קדשו, שהדגיש כי בחינת שהותו בליוורנו היא

'במרוצה', כפי שחתם על תשובה הלכתית - בזו הלשון: "חתמתי פה ליאורני, מאן דמסיק שמעתתא אליבא דהלכת"ה אל עיר עז לנו, וקיים במרוצה פדית"ה לפ"ק - ע"ה חיים בן עטר ס"ט".

התשובה נכתבה סמוך לבוא רבנו לליוורנו, בשנת תצ"ט (פדית"ה), וניכר כי רבנו ראה עצמו כ'הולך דרכים' ושהותו במקום נחשבה ארעית לגמרי. אלא שסובבה ההשגחה העליונה והאריכו את תקופת שבתו באיטליה כדי שנתיים ימים.

בהזכירו את עיכובו בליוורנו, כתב רבנו בהקדמת ספרו 'אור החיים':

עד כי הביאני ה' פה עיר ליאורני יע"א, לעלות דרך כאן לארץ חפצתי. והצצתי ביושבי ארץ... ומצאתי אנשים בה יחידי סגולה אותם ידרוש ה' לטובה, אשר מנפשמם חמדו להיטיב ברוח נדיבה ברוח סמוכה, ובחרו בחיים, זה לאהוב זה לכבד וזה להועיל, בני ציון היקרים, הדר היקר נדבה רוחם אותם לעכבני אתם עמם ימים, ימים על ימיהם תוסיף שנותם שנות חיים ושולם עד העולם.

שכן נודעו יהודי ליוורנו בחיבתם ובהערצתם לחכמי התורה [כך תיארם הגאון רבי אברהם ברוך פיפרנו זצ"ל, מדייני ליוורנו, בספרו 'קול עוגב' (ליוורנו תק"ו)], שהצטיינו יהודי ליוורנו "בלומדים מחבבי התורה ומכבדים לומדיה וקרבת חכמיה יחפוצו", וכל אימת שנקלע אחד החכמים למקומם - היו מקדמים אותו בסבר פנים יפות, מעכבים אותו במחיצתם, מעמידים לו בית מדרש ומעיתרים עליו מעות להחזקתו. גם בבוא רבנו לליוורנו ושמו הטוב הולך לפניו, התוודעו נכבדי העדה לתלאותיו ועשו ככל שאלא ידם כדי להמתיק את ישיבתו ביניהם. הקהילה שכרה לו דירת מגורים והקציבה לו כעין משכורת, אותה גבו בין העשירים והעניקים לו באהדת לב.

באיטליה ישב רבנו בכבודו של עולם, זכה לכבוד ולהערצה ונישא על כפיים, כאשר כל הקהל מייקרים את שבתו במחיצתו, והנגידים נכונים למלא כל מבוקשו. ועד כדי כך הגיעו הדברים, שהיו בעלי הממון פונים לרבנו ושואלים לרצונו כדי למלאו - כפי שתיאר רבנו בהקדמת ספרו 'אור החיים': "אשר מנפשמם חמדו להיטיב ברוח נדיבה ברוח סמוכה, ובחרו בחיים". ועל כולנה, רם היה מעמדו בקרב חכמי ליוורנו, שהיו מקבלים כל דבריו ללא עוררין, כאיש אלוקים קדוש ששכינה מדברת מתוך גרונו.

יהודי ליוורנו אף נחלצו להגשמת שאיפתו הטהורה של רבנו, להביא תחת מכבש הדפוס את חידושי תורתו שהיו בכתובים, כאשר יסופר ויתואר. באותן שנים שהתגורר בליוורנו, הרחיב ה' את גבולו של רבנו בתלמידים, בהם כמה שהצטרפו לעלייתו לארץ ישראל ונמנו על בחירי ישיבתו. כמו כן דאג רבנו לייסד את ישיבתו, 'מדרש כנסת ישראל', להכין לה מקום ולהעמיד בסיס איתן לקיומה ולמחיית חכמיה.

כה הכביר הרושם שהניח רבנו בלב כל יודעיו ורואיו, עד כי יצא שמעו הטוב והלך צדקו לפניו, ומליוורנו התפשטה השמועה בכל קהילות איטליה, כי צדיק נשגב שוכן בה, ורבים שהשתוקקו לדרך בדל"ת אמותיו ולגעת בשולי אדרתו. משיצא רבנו מליוורנו ונסע בקהילות איטליה והולנד, ערגו המונים לקרבתו. והבאים במחיצתו, התלהטה בקרבם אהבת נפש ונקשרו אליו בעבותות פלא. הם - הם אשר זכו, ברצות ה' דרכיהם, להימנות על תומכי רבנו, בהכנותיו לעלייתו לארץ ישראל, ובשנים הבאות לסייע לכונן את ישיבתו בירושלים עיר הקודש.

מל את ילדי ישראל

כחלק מעבודת הקודש של רבנו, נהג למול את ילדי ישראל ולקדשם.

מנהג נהגו יהודי איטליה, שכאשר הזדמן למקומם אחד מצדיקי הדור, היו מחלים את פניו ומכבדים אותו במצוה רבה זו, בראותם סגולה לנפשם, כי ילד שנימול על ידי צדיק וקדוש - בוודאי שיברכו בכך כל שנותיו.

עדות למילה שמל רבנו תינוק בליוורנו יש בכתב ידו של הגאון רבי אברהם כלפון זצ"ל, בספרו 'לקט הקציר' (עודנו בכתב יד בספריית מוסקבה, אוסף גינצבורג 374) וזו לשונו: "הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו, יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם, אשר זיכני האל יתברך שמו לעד שהגעתי לעיר הקדש תוב"ב צפת תוב"ב יום כ"ב לאלול המרוצה בשנת 'שלוש רב' (=תקע"ח), ואני בזאת השנה בן שנת שמונה ושבעים שנה, ד' יזכני להאריך ימים על התורה ועל העבודה. אני הזעיר מכל צעיר, יתוש נתון כנפים, אברהם כלפון ס"ט בכ"ר רפאל כלפון תנצב"ה. ונולדתי בעיר ליוורנו ונתגדלתי בע"ת טראבלס יע"א, ומל אותי הרב המופלא הרב חיים בן עטר זלה"ה כשבא לליוורנו שנת ה'תק"א עם כמה בניו. ואני אומר, שאפשר שזכותו היא שעמדה לי שזכיתי לבוא לעיר הקודש תוב"ב" ---

אלפים כבר נושעו

בזכות תרומתם למען האור החיים הקדוש והפצת ספריו הקדושים

קנה לעצמך זכות אצל האור החיים הקדוש

מוקד הישועות: 0733-713-620

כמה פירושים על הפסוק

"וספרתם לכם ממחרת השבת"

מספר 'מאור החיים'

לתלמידו של רבינו האור החיים הקדוש שהביא בשם רבו

פירוש א':

נשמות ישראל דומים לאבן ספיר, וכדכתיב (שמות כד י) "ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר" - דהיינו, נשמות ישראל שהם חצובות מתחת כסא הכבוד הם כמו אבן ספיר, דבתחילה אינה מאירה ורק אחרי שעובדים ומצחצחים אותה יש לה אור, וזהו הרמז "וספרתם" מלשון "ספיר" - שמצוות ספירת העומר מאירה את אור הנשמה, כמו אבן ספיר שמאירים אותה ע"י פעולה.

פירוש ב':

מצוות ספירת העומר, מטרתה לתקן ולטהר את נפשותינו, להיות מוכנים ליום מתן תורה ביום החמשים, וידוע שמשה רבינו ישב בהר מ' יום וקיבל התורה, וזהו הרמז "לכם", אותיות ל"כ - בגימטריא חמישים ימי ספירת העומר, והמטרה היא מ' - דהיינו התורה שניתנה במ' יום.

פירוש ג':

מרמז על שלוש הלכות בספירת העומר: א. שצריך לספור בלילה. ב. שכולם צריכים לספור, ולא כמו ביובל שרק הב"ד צריך לספור. ג. שמתחילים לספור ממחרת הפסח [ולא כמו שאמרו האפיקורסים דהפירוש "ממחרת השבת" הוא כפשוטו], וזהו הרמז "לכם" - ראשי תיבות לילה כולכם מועד.

פירוש ד':

אם האדם סופר ספירת העומר בכוונה הרצויה, שהיא לתקן נשמותינו, ושכל יום ויום אנו מתרחקים מן הסטרא אחרא ומתקרבים אל הקדושה, מעלה עליו הכתוב שכל ימי ספירת העומר היו אצלו "שבתות" - שהם ימי קודש, והם תמימות וטהורות. וזהו הכוונה "וספרתם לכם", כשהאדם סופר בכוונה שימי הספירה הם "לכם" לטהרנו ולקדשנו, אז "שבע שבתות תמימות תהיינה" - כל ימי הספירה נחשבים לשבתות.

פירוש ה':

ג' חלקים ישנם באדם, נפש רוח ונשמה, הנפש הוא בכבד, הרוח היא בלב, והנשמה במוח. וזהו הרמז: לכם ר"ת לב כבד מוח, שע"י הספירה אפשר לתקן כולם.

נערך מתוך שיעורי אוה"ח הק' מאת הרה"ח יהודה וייס שליט"א

למעט בתענוגי עולם הזה

רבינו הקדוש בפרשתינו מעלה שאלה, איך הגוף' שהוא 'גשמי', מצד טבעו הוא יכול להתחבר עם הנשמה שהוא כולה רוחנית, והרי הניגוד ביניהם הוא יותר גדול מניגוד אש ומים, ואיך יהיה מיזוג ביניהם.

ותירץ רבינו הקדוש, שלכן נתן הקדוש ברוך באדם גם 'נפש', שבמדרגה הרוחנית הרי הוא ממוצע בין הגוף לנשמה, ורק בזכות ה'רוח' יכולה ה'נשמה' להתקיים בגוף.

וזה לשון קדשו: וַיֵּשׁ לָךְ לְדַעַת כִּי הַגִּשְׁמִיּוֹת יִתְּנֶנָּה לְחִבּוֹר הָרוּחָנִי יוֹתֵר מִהַתְּנַגְּדוֹת אֲשֶׁר וַיְמִינִי, לָזֶה נִתְּחַפֵּם ה' בְּרוּךְ הוּא וּבָרָא בְּאָדָם מְכוֹן הָרָאשׁוֹן שֶׁהוּא הַנֶּפֶשׁ, שֶׁאֵין בָּהּ אֶלָּא חֵלֶק מוּעָט מִהָרוּחָנִיּוֹת, וְהַשָּׂרָה בְּתוֹכָהּ בְּחִינָה עֲלִיוֹנָה מְמַנָּה שֶׁהִיא בְּחִינַת הָרוּחַ.

ונמצאת הנפש ממצעת בין הגוף ובין הרוח, כי אין הרוח עומד בגשם בלא אמצעיות הנפש, וכמו כן הרוח ממצע בין הנפש והנשמה, כי הנפש בערך הנשמה שאורה רב כגוף לערך הרוח, וכן נשמה ממצעת בין הרוח ובין נשמה לנשמה (כב יב).

ובפרשת בהר כותב רבינו, שאין יכולות להתקיים בגוף אחד, גם תאוות רוחניות וגם תאוות גשמיות, ובה מפרש את הפסוק "אֵת כֶּסֶף לֹא תִתֵּן לוֹ בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית לֹא תִתֵּן אֶכְלָךְ", שעל ידי כיסופים לתאוות עולם הזה, אדם גורם שיכנס בו ארס החטא, והרי הוא נשך מנחש הקדמוני הוא יצר הרע.

וזה לשון קדשו: "אֵת כֶּסֶף לֹא תִתֵּן לוֹ בְּנֶשֶׁךְ", כי כשאדם משלים תאוות נפשו הבהמית, ומטעים רוחו מכסופיו, הוא נשך בזה ומטיל בו ארס החטא.

ואמר וּבְמַרְבִּית לֹא תִתֵּן אֶכְלָךְ. פירוש, אפילו אֶכְלָךְ, שהוא דבר שהורשית לאכול, לא תרבה בו, כי כשאדם הולך אחר גרונו ויטה גבול התאוה שבו למותרות, בזה יחשיך אור הנפש, כי כשה קם זה נופל - כשמתרבה תאבון המורגש מתמעט תאבון הרוחני. והוא מאמר הכתוב (משלי יג כה) "צדיק אוכל לשובע נפשו", לא להנאת ההרגש. עד כאן לשון קדשו.

ובהקדמתו לספר אור החיים הקדוש, מעיד רבינו על עצמו, שקיבל עליו כמה קבלות לפני שכתב ספרו הקדוש, ואחד מהם, להתרחק ביותר מתענוגי עולם הזה, כדי שיזכה לכוון לאמיתת של תורה.

וזה לשון קדשו: "לְהִרְחִיק דְּבָרֵי חַל וְתַעֲנוּגֵי עוֹלָם הַזֶּה, כִּי הֵם הַדְּבָרִים הַפּוֹגְמִים מֵעֵקֶר, וּפּוֹגְמִים פְּגִימָת בְּשֵׁר אֵת הַמִּתּוֹק, וְלֹא יֵאֲרוּ שְׂבִילֵי פְרוּשֵׁי הַתּוֹרָה מִמְּקוֹר הָאֱמֶת, וְאִם יֵאֲרוּ יִהְיוּ כֶּסֶף סִיגִים".

זכותו יגן עלינו זכרוננו צדיק לברכה